

บทที่ 4 การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ

สาระการเรียนรู้

1. วิธีการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ
2. การคำนวณต้นทุนขาย
3. การวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือ
4. การคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ

1.

วิธีการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ

วิธีการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือมี 2 วิธีคือ

3

วิธีการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด (Periodic Inventory Method)

4.

วิธีการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง (Perpetual Inventory Method)

ลำดับ	รายการ	การบันทึกบัญชี-ไม่จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	การบันทึกบัญชี-จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
4	ขายสินค้าเป็นเงินสด	เดบิต เงินสด XX เครดิต ขายสินค้า XX	เดบิต เงินสด XX เครดิต ขายสินค้า XX ภาษีขาย XX
5	รับคืนสินค้าที่ขายเป็นเงินสด	เดบิต รับคืนสินค้า XX เครดิต เงินสด XX	เดบิต รับคืนสินค้า XX ภาษีขาย XX เครดิต เงินสด XX
6	จ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ลูกค้า	เดบิต ค่าขนส่งออก XX เครดิต เงินสด XX	เดบิต ค่าขนส่งออก XX เครดิต เงินสด XX
7	ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ	เดบิต ซื้อสินค้า XX เครดิต เจ้าหนี้การค้า XX	เดบิต ซื้อสินค้า XX ภาษีซื้อ XX เครดิต เจ้าหนี้การค้า XX

ลำดับ	รายการ	การบันทึกบัญชี-ไม่จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	การบันทึกบัญชี-จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
8	ส่งคืนสินค้าที่ซื้อเป็นเงินเชื่อ	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต ส่งคืนสินค้า XX	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต ส่งคืนสินค้า XX ภาษีซื้อ XX
9	ชำระหนี้ให้เจ้าหนี้-ไม่ได้ส่วนลด	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต เงินสด XX	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต เงินสด XX
10	ชำระหนี้ให้เจ้าหนี้-ได้ส่วนลด	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต เงินสด XX ส่วนลดรับ XX	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต เงินสด XX ส่วนลดรับ XX
11	ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ	เดบิต ลูกหนี้การค้า XX เครดิต ขายสินค้า XX	เดบิต ลูกหนี้การค้า XX เครดิต ขายสินค้า XX ภาษีขาย XX

ลำดับ	รายการ	การบันทึกบัญชี-ไม่จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	การบันทึกบัญชี-จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
12	รับคืนสินค้าที่ขายเป็นเงินเชื่อ	เดบิต รับคืนสินค้า XX เครดิต ลูกหนี้การค้า XX	เดบิต รับคืนสินค้า XX ภาษีขาย XX เครดิต ลูกหนี้การค้า XX
13	รับชำระหนี้จากลูกหนี้-ไม่ให้ส่วนลด	เดบิต เงินสด XX เครดิต ลูกหนี้การค้า XX	เดบิต เงินสด XX เครดิต ลูกหนี้การค้า XX
14	รับชำระหนี้จากลูกหนี้-ให้ส่วนลด	เดบิต เงินสด XX ส่วนลดจ่าย XX เครดิต ลูกหนี้การค้า XX	เดบิต เงินสด XX ส่วนลดจ่าย XX เครดิต ลูกหนี้การค้า XX
15	เจ้าของกิจการถอนสินค้าไปใช้ส่วนตัว	เดบิต ถอนใช้ส่วนตัว XX เครดิต ขายสินค้า XX	เดบิต ถอนใช้ส่วนตัว XX เครดิต ขายสินค้า XX ภาษีขาย XX

หลักการการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง

ลำดับ	รายการ	การบันทึกบัญชี-ไม่จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	การบันทึกบัญชี-จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
1	ซื้อสินค้าเป็นเงินสด	เดบิต สินค้าคงเหลือ XX เครดิต เงินสด XX	เดบิต สินค้าคงเหลือ XX ภาษีซื้อ XX เครดิต เงินสด XX
2	ส่งคืนสินค้าที่ซื้อเป็นเงินสด	เดบิต เงินสด XX เครดิต สินค้าคงเหลือ XX	เดบิต เงินสด XX เครดิต สินค้าคงเหลือ XX ภาษีซื้อ XX
3	*จ่ายค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า	เดบิต สินค้าคงเหลือ XX เครดิต เงินสด XX	เดบิต สินค้าคงเหลือ XX ภาษีซื้อ XX เครดิต เงินสด XX

ลำดับ	รายการ	การบันทึกบัญชี-ไม่จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	การบันทึกบัญชี-จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
4	ขายสินค้าเป็นเงินสด (ต้นทุนสินค้าเท่ากับ XX)	เดบิต เงินสด XX เครดิต ขายสินค้า XX	เดบิต เงินสด XX เครดิต ขายสินค้า XX ภาษีขาย XX
		เดบิต ต้นทุนขาย XX เครดิต สินค้าคงเหลือ XX	เดบิต ต้นทุนขาย XX เครดิต สินค้าคงเหลือ XX
5	รับคืนสินค้าที่ขายเป็นเงินสด (ต้นทุนสินค้าเท่ากับ XX)	เดบิต รับคืนสินค้า XX เครดิต เงินสด XX	เดบิต รับคืนสินค้า XX ภาษีขาย XX เครดิต เงินสด XX
		เดบิต สินค้าคงเหลือ XX เครดิต ต้นทุนขาย XX	เดบิต สินค้าคงเหลือ XX เครดิต ต้นทุนขาย XX
6	จ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ลูกค้า	เดบิต ค่าขนส่งออก XX เครดิต เงินสด XX	เดบิต ค่าขนส่งออก XX เครดิต เงินสด XX

ลำดับ	รายการ	การบันทึกบัญชี-ไม่จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	การบันทึกบัญชี-จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
7	ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ	เดบิต สินค้าคงเหลือ XX เครดิต เจ้าหนี้การค้า XX	เดบิต สินค้าคงเหลือ XX ภาษีซื้อ XX เครดิต เจ้าหนี้การค้า XX
8	ส่งคืนสินค้าที่ซื้อเป็นเงินเชื่อ	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต สินค้าคงเหลือ XX	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต สินค้าคงเหลือ XX ภาษีซื้อ XX
9	ชำระหนี้ให้เจ้าหนี้-ไม่ได้ส่วนลด	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต เงินสด XX	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต เงินสด XX
10	ชำระหนี้ให้เจ้าหนี้-ได้ส่วนลด	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต เงินสด XX สินค้าคงเหลือ XX	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต เงินสด XX สินค้าคงเหลือ XX

ลำดับ	รายการ	การบันทึกบัญชี-ไม่จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	การบันทึกบัญชี-จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
11	ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ (ต้นทุนสินค้าเท่ากับ XX)	เดบิต ลูกหนี้การค้า XX เครดิต ขายสินค้า XX	เดบิต ลูกหนี้การค้า XX เครดิต ขายสินค้า XX ภาษีขาย XX
		เดบิต ต้นทุนขาย XX เครดิต สินค้าคงเหลือ XX	เดบิต ต้นทุนขาย XX เครดิต สินค้าคงเหลือ XX
12	รับคืนสินค้าที่ขายเป็นเงินเชื่อ (ต้นทุนสินค้าเท่ากับ XX)	เดบิต รับคืนสินค้า XX เครดิต ลูกหนี้การค้า XX	เดบิต รับคืนสินค้า XX ภาษีขาย XX เครดิต ลูกหนี้การค้า XX
		เดบิต สินค้าคงเหลือ XX เครดิต ต้นทุนขาย XX	เดบิต สินค้าคงเหลือ XX เครดิต ต้นทุนขาย XX

ลำดับ	รายการ	การบันทึกบัญชี-ไม่จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	การบันทึกบัญชี-จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
13	รับชำระหนี้จากลูกหนี้-ไม่ให้ส่วนลด	เดบิต เงินสด XX เครดิต ลูกหนี้การค้า XX	เดบิต เงินสด XX เครดิต ลูกหนี้การค้า XX
14	รับชำระหนี้จากลูกหนี้-ให้ส่วนลด	เดบิต เงินสด XX ส่วนลดจ่าย XX เครดิต ลูกหนี้การค้า XX	เดบิต เงินสด XX ส่วนลดจ่าย XX เครดิต ลูกหนี้การค้า XX
15	เจ้าของกิจการถอนสินค้าไปใช้ส่วนตัว (ต้นทุนสินค้าเท่ากับ XX)	เดบิต ถอนใช้ส่วนตัว XX เครดิต ขายสินค้า XX	เดบิต ถอนใช้ส่วนตัว XX เครดิต ขายสินค้า XX ภาษีขาย XX
		เดบิต ต้นทุนขาย XX เครดิต สินค้าคงเหลือ XX	เดบิต ต้นทุนขาย XX เครดิต สินค้าคงเหลือ XX

4.

การคำนวณต้นทุนขาย

วิธีการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง (Perpetual Inventory Method) ต้นทุนขาย
ดูจากบัญชีต้นทุนขาย ส่วนวิธีการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด (Periodic Inventory
Method) ต้นทุนขายคำนวณได้ดังนี้

สินค้าคงเหลือต้นงวด + ซื้อสุกรี - สินค้าคงเหลือปลายงวด

ยอดคงเหลือ
ในบัญชีสินค้าคงเหลือ

ซื้อสินค้า+ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า
-ส่งคืนสินค้า-ส่วนลดรับ

ตรวจนับและวัดมูลค่า
สินค้าคงเหลือ

5.

การวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือ

ประกาศสภาวิชาชีพบัญชีที่ 34/2562 เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 เรื่อง สินค้าคงเหลือ ได้กำหนดการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือไว้ดังนี้

สินค้าคงเหลือต้องวัดมูลค่าด้วยราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า
(Lower of Cost or Net realizable Value)

6

การคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ

เนื่องจากในรอบระยะเวลาบัญชี กิจการจะมีการซื้อสินค้าหลายครั้ง แต่แต่ละครั้งราคาอาจไม่เท่ากันและในขณะเดียวกันกิจการก็มีการจำหน่ายสินค้า ดังนั้นเมื่อถึงวันสิ้นงวดบัญชี เมื่อกิจการทำการตรวจนับสินค้าแล้ว จะต้องคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ เพื่อให้ได้ราคาทุน วิธีการคำนวณได้แก่

3.

วิธีราคาเจาะจง (Specific identification Method)

4.

วิธีเข้าก่อน-ออกก่อน (First-In, First-Out Method/FIFO)

5

วิธีต้นทุนถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Method)

6.

วิธีราคาขายปลีก (Retail Method)

7.

วิธีราคากำไรขั้นต้น (Gross Profit Method)